

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése,
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hír-
postás ok küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 5 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes lap ára 10 kr.

Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.

Nyitott cikkeket
soroként 10 kért közöl-
tetnek.

Felhívás előfizetésre.

A „CSIKI LAPOK“ VIII. évfolyamának július—október havi 3-ik negyedére új előfizetést nyitunk eddigi feltételeink mellett:

Egész évre 8 korona (4 frt.)
Félévre 4 korona (2 frt.)
Negyedévre 2 korona (1 frt.)
Külföldre: 12 korona (6 frt.)

Ugyanezen alkalommal tisztelettel felkérjük azokat, kik az előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy a hátrálékos összeget kiadói hivatalunkhoz (Györgyjakab Márton könyvkereskedése) beküldeni sziveskedjenek. Előfizetéseket elfogad Csik-Szeredában Györgyjakab Márton, Gyergyó-Szentmiklóson Kricsa Péter ur.

Csik-Szereda, 1896. június hó.

A „Csiki Lapok“
szerkesztője és kiadója.

Aratás felé.

Ebben a kritikus időszakban, midőn sóvár szemekkel nézi a gazda a zsendülő buzakalász-táblákat, hol a reményesség duzzad, aggódó szemekkel néz az ég kárpitjára, honnét majd a napnak intenzív melege, majd a ködös párák gomolygása rettegten; ilyenkor látja be a gazda, hogy vabankot játszunk a sorssal. Az egyoldalú mezőgazdálkodással élő országnak van meg így aratás táján az a kockázatos helyzete: hogy, vagy általános népjólét mutatkozik egy jó termés folytán, vagy hatósági beavatkozást, s enyhítést igénylő köznyomor, midőn a lakosság számára inséges kölcsönöket szedeget fel az államhatalom.

És hogy mezőgazdaságunk 1863 óta, a midőn a nyári rettenetes szárazság inséget zuditott az országra, — nem sokat fejlődött egy belterjes indusztria felé: abból

tűnik ki, hogy ha újra eszély mutatkoznék, éppen csak ott állanánk. a hol 1863 ban. Vagy még rosszabbul. A kulturális fejlődés és a kifejlesztett állami intézmények, e mellett mezőgazdasági bajok amnyira igénylik az állam csonkítatlan bevételeit, hogy közintézményeink legfelsőbbjéig, a kulturális alkotásoknál a falusi iskolaházakig, az emberek köznyomorában és inségében szenvednének.

Most, hogy a gazda sóvár szemekkel néz szét az Istenáldotta földön, a melyen a magyarok jólétének forrása: sárga kalásztenger ígér nagy termést; most bizonytal minden gazda lelkében felbred az aggódó sejtelem, minő hazardjátékot tiz egy ország, mely az ő mezőgazdálkodásában a legősibb egyoldalúságra van kárhozhatóva.

Szabad-e, hogy mezőgazdálkodásunk a kalászos termelésben merüljön ki, főleg miután milliárd számra szabadul fel holdakban az amerikai szüztalaj, s a mindjobban tökéletesített közlekedési eszközökkel a távolság merő anachronismussá vált.

Szabad-e az élet igényeinek ily örült emelkedése mellett csak gazdálkodásban conservativnak maradni, minor minden téren az erő és anyag észszerű kihasználása teremti sikereket.

És legfőképpen: szabad-e nálunk kalászos termelni, a hol az árfolyásúciók mesterségesek, a börze-manőverekkel rontják a nyers termény értékét, a hol az ország tisztán erre az áldott földre támaszkodik, mely, mint egyes észszerű gazdák mutatják, teljesen rentabilis minden kereskedelmi növény termelésére.

Hanem így aratás felé egyedül a sópánkodásnál maradjunk-e?

A kik elfogadják tételünket, hogy a nemzet jólét érdekét követeli, miként ez a vabank játszása a sorssal megsztinják, — azoknak, velünk együtt azt kell óhajtaniok, hogy ebben az agrikulturnálamban mindenkinek kezéigye alatt legyenek a gazdasághoz értő szakemberek és minta-gazdaságok.

Lám Kállay Béni már Boszniában jól csinálja. Évek óta nagy sikerrel működnek az állami gazdasági telepek, a hol a bosnyák kisgazda télen át elméleti képzést nyer, nyáron át utmutatást s értékes tanácsokat kap. Az intézmény hamar népszerűvé lett, s látni kell csak, s erre igen alkalmas, a ki Boszniába nem akar kiutazni, — az országos kiállítás, hogy az occupált tartomány mily rohamlépésben halad a racionális keresetforrások felé.

A magyar gazda csökönyös ragaszkodását is meg lehet törni a sikerrel. Csak lánson egy hasznos keresetforrást, azonnal utánna néz maga is, hogy eltanulja és alkalmazza.

De nógatással nem sokra megyünk. Magunk évek óta hirdetjük, hogy a folyton szaporodó közterheket a régi vivásu gazdálkodás ide-oda alig bírja meg, hogy legfőbb ideje a kereskedelmi- és ipari növények termeléséhez fogni és a mezőgazdasági ipart megteremteni. Évek óta mondjuk, hogy ha a földnek fellendült és ma talán az értékén tullejtott árait megakarjuk tartani; akkor a kalászos termelést a minimumra kell szállítani.

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

Eulália és Arisztid.

(Modern történet.)

A v o l e g é n y.

Arisztid gróf híres ősi család sarja.

A vagyonát azonban elpuezolta. Külömben oly férfit, kinok a ló az Istenc, meg a versenyter. Asszonyokhoz semmi köze, mert azokat már megunt. Az ő idegeit nem hozta izgalomba egy kecses női természet, — de egy híres paripa bir hatása vágyainak netovábbja vala.

Ilyen igények mellett vagyona romjain — nem nem élhetett tovább. Ennélfogva a családi konferencia kimondta, hogy Arisztid grófnak meg kell házasodnia.

— Arisztid gróf midőn értesült erről a határozatról, közömbösen szivta tovább a szivarját és azt mondá:

— Én sohasem fogom megnézni a feleségemet.

A m e n y a s s z o n y.

Arisztid grófnak gondos mamája ki is szemelte fia számára a feleséget: a szép és guzdag Euláliát, ki ugyan polgárcsaládból származott, de terjedelmes jószágai kiegyenlítették a kék és piros vér kösti különbséget.

Arisztid gróf nem ismerte Euláliát, ki ugyan nem ismerte Arisztidet.

A mama azonban olyan ügyes volt, hogy fiának nagy utazásai miatt való meg nem jelenhe-

tését hozta okul, s kicszközölte, hogy levél útján váltsanak jegyet. A könnyüvéru Eulália eljegyezte magát Arisztid gróffal, a kit nem is ismert.

A h á z a s s á g.

Közeledett a menyegző napja.

Arisztid gróf éppen a londoni versenyeken időzött, mikor anyjától sürgönyt kap, hogy rögtön jöjjen, mert két nap mulva lesz az esküvője.

Arisztid gróf kellede nélkül indul haza felé és nem bírja megállani, hogy be ne tekintsen Bécsbe, mert ott akkor éppen a később híressé lett „Tokio“ futott.

Tokio győzelmére 100,000 forintba fogadott a Makáriai herceggel. Azonban nem várhatta be a versenyt, mert eszébe jutott, hogy esküvőre kell mennie.

Megmondta hát a hercegnek, hogy ha „Tokio“ nyer, akkor küldje utánna a százezer forintot, ellenesetben sürgönyözzön, s ő eleget tesz kötelezettségének, természetesen neje hozományából.

Vonatra ült és éppen fél órával az esküvő előtt érkezett haza.

Hirtelen öltözött, s az anyakönyvvezetőhöz hajtattott.

Épp akkor érkezett oda Eulália is.

Az ajtóban találkoztak.

Arisztid grófnak eszébe jutott, hogy talán be is kellene magát mutatnia a menyasszonyának.

Igy szólott hát a hölgyhöz:

— Nagysád! Én Arisztid gróf vagyok, az ön vőlegénye.

— Eulália vagyok, az ön menyasszonya.

Örülök, hogy van szerencsém!

Részemről a szerencse.

Arisztid gróf nem láthatja Eulália arcát, mert sűrű fátyol borítá, külömben sem érdeklődött iránta.

Eulália csak egy kíváncsi pillantást vetett Arisztid grófra

Azután aláírták a házassági szerződést és mint törvényes házastársak hajtattak haza.

A s z á z e z e r f o r i n t.

A mint az ősi kastélyba értek, már ott volt a Makáriai herceg sürgönye.

Arisztid megnyerte a százezer forintot.

Ennyi pénzzel zsebében egészen megfitalodott. Azonnal vonatra ült és egy névjegyet hagyott hátra a feleségének, Budapestre utazott.

Élvezni akart ismét.

Levétette szép körszakállát, mely komoly jelleget adott arcának.

Izmaiban új erőt érzett. Igen, igen, most már ő futtathat a versenyeken. Megvette a „Tokio“-t. Futtatott és nyert.

Győzelmei közben eszébe sem jutott a felesége, de azért már nem érzett olyan nagy elleneszenvet az asszonyok iránt, mert a turfon meglátott egy hölgyet, a ki műértő szemekkel bíraltatta a paripákat, s a kinok minden mozdulata sikk és elegancia volt.

Igen, ez a hölgy, a kit régen várt. Egy hölgy, a ki ért a lovakhoz.

Elhatározta, hogy ennek a hölgynek a lábához rakja a százezer forintját.

Igy aratás idején azt hisszük nem kiáltunk a pusztába, még most sem, midőn átlag erős reménykedés és jogosult várakozás egy jó gazdasági évvel kecsegtet. A bevált reménység tegyen előrelátókká és nem elbizakodottá.

Női időben.

Megújul így ugorkaérés táján, az iskola ajtóinak bezárásával a szülők két oldalú sopánkodása. Egyik nehéz szülői gond a pályaválasztás. A laticiner pálya nemcsak nebezen elérhető, de nincsen tövises nélkül. Egy-egy az életben gyorsan érvényesülő pályakört szertelen előítéleteink zárnak el. Jó, gyakorlatias pályát választani nehéz és sok szülőnek feje fája miatt. S mivel e gondok a szülőre szakadtak, sok közülük — és mondjuk meg, nem minden alap nélkül az iskolát vádolja. A vád az: hogy az elemi és középiskola versenyeznek egymással a gyermek agyának megterhelésével. Kilencz, tíz éves fiúk nehéz filozófiai definíciókkal, politikai földrajzzal, pragmatikus történelmével és még számos elmélettel foglalkoznak. A ki a száraz teoriákkal nem tud megbirkózni, azelőtt bezárul a tudomány csarnoka. Az iskola a szülőket, ezek viszont az iskolát vádolják. S egyik sem látja meg maga hibáját.

Az apa egész nap töri, zuzza magát a kenyérért, ő nem ér rá gyermeke nevelésére, az anya folytonosan a gyermekkel van, vele szemben makacsabbak, követelőbbek. Az apa azt hiszi, hogy atyai kötelességeinek megfelelt, ha fiáért a tandíjat megfizeti, a könyveket megveszi, de ez az apai kötelességnek csak félig való teljesítése: résen kell lenni s a tanulás körül ellen kell őrizni a gyermeket.

Igazat kell adnunk a tanárnak, tanítónak, a ki az öntudatos gondolkodásra terjeszt és ha hosszú megfigyelés után tehetséghiányt tapasztal, még kellő időben más pályára utasít.

A baj azonban a civilizáció anyja, a sűrűző férj és a paedagógiában járattalan, esetleg Darwinizmussal telített tanárban van, az ilyen szülők, az ilyen tanár neveli a mai létre társadalmat.

Ha mindenki szülők és iskola teljesítenék kötelességeiket, akkor a mostani rendszer mellett sem lenne baj. Nem a rendszer rossz, de a mód, melyel végrehajtják.

Ámbátor egy kis tananyag redukációnak immár be kellene következnie.

Hallgassunk végig egy érettségi vizsgálatot. Szinte bámuljuk az ifjú agyat. Ennek anyaga, a mit az érettségnek követelnek, bátran lehetne az

Bemutatja magát.
A hölgy különösen mosolyog és azt mondja, hogy ő Miczike.

Csak Miczike? gondolá magában Arisztid gróf, különben annál jobb, legérdekesebbek ezek a névtelen szépségek.

Miczike nemcsak érdekes, hanem értékes hölgy is volt.

Alig tudta kielégíteni a vágyait. Mindig új ékszerek, fogatok, lakomák, pezsgő, zene, színház, löverseny és fényes háztartás.

De ez a gyönyörű teremts annyira magához lánczolta Arisztid grófot, hogy nem tudta a kéréseit megtagadni.

Egy mosolyáért, egy ölelésért a halálba ment volna.

Fél évig tartott az osztelen pazarlás és fél év alatt elrepült a százezer forint.

Sorsfordulat.

Arisztid gróf észrevéve, hogy a zsebei üresek, ismét megakartta hát tölteni a versenyeken.

Elment Miczikéhez, hogy egyidőre bucsut vegyen tőle.

Belép a jól ismert szobákba és az anyját találja ott Miczike mellett.

Zavarodva kérdi:

— A mama itt?? Hogyan?

— Hát eljöttem meglátogatni a menyemet.

— Hát, hát a Miczike Eulália volna?

Az eunivaló teremts kedves mosolylyal szolt:

— Igen, nem más, mint Eulália.

— És én szemér, — a snját feleségemre pazaroltam 100,000 frtot?!

K. Gyula.

egyetem tananyaga. Három, illetőleg öt nyelv grammatikája, stílusztika, poetika és retorika, a pragmatikus világtörténelem mindezek filozófiai magyarálaton követelve.

Ez sok! Ezért dőlnek ki tanulóink a középiskola derekán; ezért a bukott diákok Aryluma kereskedő meg az iparos pálya.

Lássuk már be, hogy Magyarországnak egyelőre nem nagy tudósokra, hanem intelligens, tanult széles látókörű, európai műveltséggel bíró kereskedőkre és iparosokra van első sorban szüksége. Majd, ha ilyen osztályunk lesz, akkor az ország gazdag lesz és zavartalanul fejlődhetik a tudomány. De más hibája van a középiskolai tulterhelésnek. A 17—18 éves fiatal emberek szellemi csömört kapnak s innen sokasodnak meg az ös jogoncok, ös orvos növendékek, a pályatévészetek.

Valóban itt az ideje, hogy az irányadó körök behatódobban emelkednének közoktatásunk állapotára fölött. Nem elégednének meg a külső felszinnel, hanem a mélyére, gyökerére hatolnának a tanügy összes kérdéseinek. Hiszen a haza jövő nemzedékéről: szeretett gyermekeinkről van szó.

A népiünnepély.

Ebédutáni szenderegésből taraczkok durrogása ébresztett föl. Előbb azt hittem, hogy „szentpáli csatából jó Báthory István;“ de mikor az ablakon kitekiuttem, a város szívében fekvő pusztabelső telket láttam magam előtt elterülni, mindjárt észre tértem. — Ahá, Szeredában vagyunk, s Szeredában nem jár Báthory István.

Hát hadd lám, mi van odakint?

Kilépnek az utcára, s látok siető, mégis élénken diskurálgató alakokat, kezdetben azért láttam csak alakokat, mert még álmos voltam, izgatott gyerek-csoportokat, stb. s több fajbéli négy lábú állatokat, meg, egy áhitatot keltő szende lánykát. — Az utóbbi után vettem magamat, s hiven kísérvé lépteit, eljutottam a tanácsház elé. Ott azonnal tisztába jöttem a taraczkok durrogása, asszonyok, gyerekek terécselése, négy lábú állatok mozgósítása felől; a „szende“ szóra szintén vonakozólag závarba jöttem, zavarba mentem, mikor fölcaptam azok közzé, kik a 28-iki népiünnepélyt valának hivatalosak rendezni.

Ott tolongottak egymáson keresztül-kasul fiatalágunk matadorai, hogy többet ne említsék, magam is ott valék, ideges sietségükkel késeltetve egymást, s kiabáltak átkozottul össze nem pászoló dolgokat, mint pld.:

— Hol az ital? a sör, a bor?

— Hát az ökör?

— A számárverseny rendezője?

— A lepény, a cigány? stb.

Pedig a cigány ott volt; sőt a lármát növelendő, veszettül muzsikált, talán épen azért nem vették észre a rendezők, s hamiskás, mondhatnám, álnok pisantásokat vetett a rendőri fedezet alatt fekvő boros átalagra.

Közben a sokaság és a zavar szüntelen növekedett. A nép türelmetlenkedett, mert a nap már lefelé esett az ég boltjáról, s minthogy az eső is permetezni kezdett, némelyek bizalma megingott az „ösi erényben.“ Végre, mikor a zárzavar tetőpontját érte el, egyszerre, mintha vilámcsapás érte volna, a tanácsház kapualját megöltő embertömeg szétvált, s a nyíláson át rózsákkal koszorúzva, piros szallagokkal talpig leczizomázva, piros egyenruhájú hozzátartozóitól vezetve, előlépett egy java korában levő tinó. (Nem rajta mult, hogy ökörségét meg nem érte.)

A mint az ökör (előléptetés folytán) az utcán megjelent, — rend parancsszerűen helyreállt. A rendezőség megtalálta a kiindulási pontot, a közönség bizalma pedig megszilárdult; mert az ökörsütés volt fénypontját képezendő a tervezett népiünnepélynek.

A taraczkok ismét eldördültek, rá zene pendült, s a Rákóczy hangjainál, elől kibontott zászlókkal az impozáns menet megindult, s lépésről lépésre gyarapodva, ment, mendéglit; — aztán megérkezett a „Suta fenyő“-höz. Valaki indítványozta, hogy az a hely neveztessék el Munkácsnak; de minthogy körülkérdezés után fáradság és munka nem vala konstatalható, szülő lefűltetett.

A Suta-fenyőnél a menetet ott várta a va-

lódí nép, a mindszentiek, szentlélekiek, fitódiák — éppen, mint a honfoglaló magyarokat a székelyek.

A testvéri ölekezés megtörtént, rá mindjárt a modern hegedős, szakállas Gyurka mozdította meg nyirentyűjét, s azzal a nép táncza is megkezdődött, melynek tartama alatt bő alkalmunk nyílt meglepéddel konstatalni, hogy délczeg fiatalágunk még most is jól ropja a csárdást, s hogy leányaink most a régi szépek.

A rendezőség azután a programot járatta le. A megnyitót a dalárda által énekelt Hymnus képezte, melyet mindenki levett főveggel s vallásos áhitattal halgatott, s bár a mesterileg szervezett karba beleszólni nem mertek, úgy fohász-szerűleg sokan utána dalolták a végszavakat, hogy: „megbűnhődte már e nép a multat és jövőt.“

Azután a Baktsi Gáspár ur ünnepi beszéde következett és ért véget egy negyed óra mulva. Bár ne ért volna véget, — sóhajtották sokan, — a mint a zárószavak után felviharzó lelkes tapsolás, éljenzés elhangzott. Mert a beszéd szép volt. Ilyen hazafias imádságot nem hallottunk többet sem mi, sem a Suta-fenyő, talán a felette lévő ég sem, mely a kezdetben permetező eső után kiderült, templommá alakult fölöttünk a beszéd tartalma alatt. Nem megszólásképpen mondom, de valószínű, hogy Márton Péter urra is volt hatása e beszédnek, mert utána már meglévő hazafias érzéssel hálát adván, teljes átszelle-műléssel, s páratlan sikerrel szavalt a betanult költeményt.

Utánna a dalárda énekelt szép hazafias dalt. Azután következett az ünnepély mulattató része, a lepényragás, versenyfutás, póznamászás, számárverseny, zsákugrás, sulydobás, kötélhuzás és ökörsütés.*) Mindenik jól sikerült, s mindenik rávall, hogy rendező-fiatalágunk az ilyes bohóságok értelmi szerzésében szakértelemmel párosult kiváló gondosságot fejt ki. A közönségnek különösen azok a ciklusok tetszettek nagyon, melyekben őseink mulatozásai, vagy szokásmódjai voltak feléleventve.

A program teljes lejárata után a nép intelligensebb része (mert mind nép vagyunk) felvonult a Suta-fenyő tetejére, s ott mulatozott, tánczolt, poharazott. Hangzottak a szép nóták, hazafias pohárköszöntések setéig, bor fogytáig. Akkor szép rendben, jókedvűen bevonultunk és a Csillag-vendéglőben more-patrio kivilágos kivirradtig folytattuk a tánczozal egybefűzött „magnum áldomást.“

Szóval: jól mulattunk. A hazafias színezettel millenniumi hazafias ünnepnek rendezett népiünnepély fényesen sikerült. Ugyanazért a kik azt rendezték a kik anyagilag segélyezték, a kik szíves megjelenésükkel fényét emelték, mondassék azoknak e helyen köszönet.

Fogadja a népnek hálás köszönetét Baktsi Gáspár ur, ki az ünnepélynek tulajdonképpen megteremtője volt, s ki annyira beleélt annak szervezésébe, hogy a bevonulás alkalmával is mind tuszkodott: vajjon mi hiányzott, vajjon mi nem sikerült? s tervelt, hogy miképpen kellene másodsor?
— No, no!

Különbben mi tiszta szívünköl kívánjuk, sőt óhajtjuk, hogy kétezer éves ünnepségünknek ő legyen elnöke, de ha mégis, emberi gyarlóságunk miatt nem történhetné, adja az Isten, hogy ő rajta muljék és ne a magyar hazán! Referens.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Egyetemi estély.** A csikmegyei egyetemi hallgatók szokásos estélyüket f. hó 18-án tartják meg, még pedig a taploczai tűzkárosultak javára. Reméljük, hogy ugy a rendezők buzgó fáradozásai, mint a humánus czél elég biztosítékai lesznek az estély jó sikerének.

— **Felhívás.** Tisztelettel felkérem mindazokat, kik a csikmegyei egyetemi hallgatók által folyó hó 18-án rendezendő „Estély“-re meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek ebbeli igényeiket nálam bejelenteni. Gözsy Péter r. b. elnök.

— **A közigazgatási bizottság ülésének elnapolása.** A vármegyei közigazgatási bizottság havi rendes üléseit minden hónap második hétfőjén

*) A díjnyerteseknek nevét nem jegyeztem föl, de azt ne tessék zokon venni, mert a honfoglaló magyar hősök közül is soknak vezetett el a neve, pedig ők a lepényt 1 frt nélkül otték.

szokta megtartani. Minthogy ezen hónap második hétjéje a Margit-napi vásár napjára esik, a megye főispánja a gyűlés megtartását e hó 20-ára napolta el.

— **Orkánvihar** vonult délyugati irányból Közép-Csik községeinek határán át folyó hó 3-án, a mely az 1890. évi szintén július 3-án történt szörnyű katasztrófa ismétlődésével fenyegetett. Délután 2—3 óra közben délyugati irányból sötét felhők borították el a láthatárt s néhány perc alatt óriási vihar közepette jéggel vegyes záporosodás kezdett omlani; az orkán több községben az épületek födelét bontotta meg, vagy hánnya le, fákat tördelt ki, kerítéseket hányt szét, s a mi több, Szentkirály, Zsögöd, Szentlélek, Mindszent községek gabna termésében s főképp a kenderekben igen jelentékeny károkat okozott, mely károk megtérítésére kevesen számíthatnak, minthogy guzda-közönségünk legnagyobb része a jégbiztosítás eszmájával nem szokott törődni; pedig gyakran megtörténik, hogy veritékes munkájának gyümölcse az elemek martalékává válik. Az időjárás a vihar után sem fordult jobbra. Novemberbe illő folytonos hideg szél és eső akadályozza gazdáinkat a széna gyűjtésben; a szemes gabonafélék pedig a sok vihar miatt nagyrészt földre kerülvén, gyenge kilátást nyújtanak a minőségre nézve.

— **A megyei ösztöndíjak és segélypénzek kiosztása.** A megye alispánja a vármegye magán tulajdonát képező nevelési alap terhére rendszeresített s a jövő iskolai tanévre adományozható ösztöndíjakra, valamint a nevezett alaplól kiosztható segélypénzek elnyerésére jövő augusztus hó 5-iki határidővel pályázati hirdetményt bocsátott ki. Kiosztandó ösztöndíjak lesznek: a) aelmeczbányai erdészeti akademián rendszeresített évi 300 frtos és b) a helybeli és a győ-alfalvi gazdasági irányú felső nép- és a győ-szentmiklósi polgári fiú iskolánál adományozandó évi hatvan 50 frtos ösztöndíjak. Ezekon kívül a volt huszár családok tulajdonát képező ugynevezett „lóbeszerzési alaplól is az ezen családok gyermekei részére fognak segélypénzek adományoztatni, de ezeknél a jó iskolai bizonyítvány mellett a családi leszármazást igazoló hiteles bizonyítványok csatolása is megkívántatik. A a) pont alatti ösztöndíjak és a segélypénzek iránti kérvények, mint előbb is említve van, augusztus 5-éig a megye alispánjához, a b) pont alatti ösztöndíjakért benyújtandó folyamodások pedig a beiratkozás alkalmával az illető tanintézetek igazgatóságaihoz lesznek benyújtandók.

— **Fürdőbiztosok kinevezése.** A vármegye főispánja a folyó évi fürdőidény tartamára fürdőbiztosokul kinevezte: a tusnád-álvégi fürdőre Székely Endre és a borszéki-re dr. Lázár János fűszolgabírákat.

— **Szabó Géza** kir. tanfelügyelő folyó hó 8-ától kezdve 5 heti szabadságra Radegundba megy, melyet azért ajánlunk az érdekeltek figyelmébe, hogy ezen idő alatt előfordulható hivatalos megkereséseik elintézését csak a szabadságidő leteltével várhatják.

— **Az „Oltvölgyi vízi társulat“** igazgató-választmánya folyó hó 14-én délelőtt 9 órakor Csik-Szentsimonon, a község házában, a közgyűlés tárgysorozatának megállapítása végti ülést tart.

— **Csik-Tusnád gyógyfürdő** birtokosai szövetkezete folyó évi július hó 12-én reggeli 8 órától kezdődőleg Tusnád-fürdőn a fedett sétány helyiségében rendes közgyűlést tart. Tárgyai: 1. Titkári jelentés. 2. A felügyelő-bizottság kiegészítése, pótlagok választása. 3. A Rezső-forrásra Roppmann által építés alatt lévő hideg fürdőről intézkedés. 4. Kebli ügyek. 5. Indítványok.

— **Válasz.** Tek. szerkesztő ur! Igazsága van Molnár Ákos urnak, hogy a „Kossuth gyásznapra“ alkalmával befolyt pénzekből 37 frt néhány krajczárt nekem mint polgármesternek a kezemhez, hivatalos helyiségembe átadott megőrzés végett, a míg a szigorlatról visszatér. Én ezen összeget rögtön átadtam megőrzés végett Balázi Lajos jegyző urnak ki azt, hűségesen őrizte is, most pedig egy pár hónappal ezelőtt átadtam Dávid Ignác városi pénztárnosnak megőrzés végett, ki azt őrizi is. Jöjjön tehát Molnár Ákos, mint az ünnepségek pénztárnoka, vegye át a pénzt és iratokat, terjeszse a bizottság elé s számoljon el vele, mint arra többször szóbelileg is felkértem. Csik-Szereda, 1896. július 7. Cs ed ő István.

— **A csiki pasa.** A „Székely Nemzet“ írja a következőket: „A csiki székelyek csak a „Csiki pasa“ elnevezés alatt ismerik a brassói honvédezednek Csik Szeredán székely alezredesét: Miskov Pétert. Bem apó után még nem volt a székelyeknek olyan kedvelt katonai főlebbvalója, mint a „csiki pasa“, a ki ezt az elnevezést, természetesen a szó jobbik értelmében, humánus bánásmódja, szívélyes modora és kiváló kedélyesség révén nyerte el. Miskov alezredes, a ki különben régi szerbiai nemes család ivadéka és a közös hadseregéből lépett a honvédség kötelékébe, hazafias magyar érzületének azzal is kifejezést adott, hogy a csikszeredai gyönyörű, régi várszerű honvéd-kaszárnya előtt pompás millenniumi hárserdőt ültetett a honfoglalás emlékére. A népszerű alezredes tiszteletére — azon alkalomból, hogy a millenniumi kitüntetések során a katonai érdemekkel tüntettetett ki — a csikszeredai polgárság lelkes ovációkat tervez.“ A „Székely Nemzet“ ezen közleménye mind igaz, csak azt nem tudtuk eddig Csikban, hogy Miskov Péter alezredes urat „Csiki pasá“-nak hívják, valamint azt a „hárserdőt“ sem látták a csikiak, a melyet Miskov ur a honfoglalás emlékére ültetett volna.

— **A zsögödi fürdővendégek** egy szegény vak asszony felségelésére f. hó 9-én előadást rendeznek. Az előadásnak és mulatságnak nem annyira a programja, mint a jótékony cél érdekében asszony urával együtt évek óta eddig a fürdő felügyelője volt, most világtalanul nyomorog a fürdő épületek egyik eldugott zugában, minden segély nélkül. Férje, egy elaggott öreg, ki nem képes keresni semmit. — Művelt közönségünk nagy jótékonytárgyat gyakorol, ha ezen előadáson annak a két szerencsétlen embernek felségelésére, minél nagyobb számban vesz részt. — Az előadás programja következő: Élő képzet. 1. Savanyu 2. Étes. „A drága kis aranyos“, vigjáték két felvonásban. Személyek: Kardos Elek gazdag birtokos: Pap Béla, Kardosné, neje: Sprencz Gizella, Gizella, leányuk: Nagy Miczike, Blanka, Zoltán, testvérek, Kardosék rokonai: Boháček Erzsike és Pap Géza, Sziklai Mányhért B. és Z. gyámja: Mihály Lajos, Andor, Zoltán barátja: Pohl Anti, Julesa, szobaleány: Lenkei Margit. — Kezdeté este 7 órakor. — Belépti-díj személyenként 30 kr.

— **Deák Péter** színtársulata Gyergyó-Szentmiklóson nem igen nagy pártfogás mellett tartja előadásait, pedig külön figyelmet érdemelne, mint jól szervezett és erős tagokból álló társulat. 4-én szombaton volt D. Vlád Gizella jutalomjátéka a Suhancz meglehetősen közönséggel. D. Vlád Gizella ügyes játékaival és elismert művészi hangjával folytonos tapsok között játszotta Józsit. — A társulat innen Csik-Szeredába megy.

— **Nyilvános köszönet.** A csiksomlyói jótékony nőegyesület által a csiksomlyói róm. kath. főgymnasium számára beszerzett zászló javára legújabbán adakoztak: 1. Szántó József megyei első aljegyző 1 forintot. 2. Csik-karcsfalvi Lukács Juliska öngyűjtés gyűjtő-ívén: Rancz János, Krausz Mihály, Karácson János, Sulicze Anna, Daniel József, Varga Ferencz, László Ferencz, László Ferenczné, Fejér Endre, Antal Péter, Kovács Lajos, Lukács József, Mihály Istvánné, Gegő Istvánné, Fazekas András, Szöcs Istvánné, Köszegi Károlina, Bodor Ferencz, Bodor Ferenczné és Lukács Juliska egy-egy forintot; özv. Henter Józsefné két frtot, özv. Szakács Gergelyné, Hankó Antal, Péter Dénes, Mánya János, Krausz Márton, Trohán Béla, Ferencz József, Boltresz József, ifj. Trohán József, Daszák Ferencz, Gidró József, Antal Gergelyné, Kovács Borbála, Boltresz Ferenczné, Csató Jolán és Gál Antal 50—50 krajczárt; Mihály József 40 krajczárt, Lukács János 30 krajczárt; Paláncz Sándor, Veress József és Gál Mártonné, Trohán Róza 25—25 krajczárt; Bor Antal 20 krt és Hajdu János 15 krajczárt. — Midőn a nemesszivű adakozóknak a nyilvánosság előtt szép köszönetet mondok, nem tehetem, hogy hálásan ne emlékeztem meg Lukács Juliska öngyűjtéséről, mint táradhatatlan gyűjtőről és ft. Rancz János nagybölgösszonyi plébános urról, ki buzgó közreműködésével a gyűjtés sikerének biztosításához nagy mértékben hozzájárult. Csik-Somlyón, 1896. júl. 4-én. K a s s a y L a j o s főgymn. tanár, a nőegyesület jegyzője.

— **Jogosulatlan támadás egy magyar biztosító társulat ellen.** Lapunk mult számában egy hozzáuk beküldött közlemény folytán említés történt arról, hogy a „Hazai Általános Biztosító részvénytársaság“ néhány részvényese az intézet ellen pert indított és bírói utón követeli vissza a részvényeire befizetett összegeket azon okból, mert ezek a részvényesek a társaság iránt nem viseltettek kellő hízalommal. Az érdekeltek megnyugtató végett köteleességünkben állónak tartjuk előbbi közleményünket a maga értékére redukálni, minthogy a „Magyarország“ és „Pesti Napló“ hiteles közlései szerint a jelzett per a császári és kir. szabadalmazott osztrák „Phönix“ biztosító intézetnek a fennemlített magyar biztosító intézet ellen tervezett ortv-támadására vezethető vissza, hogy attól a közönség figyelmét elvonhassa, de a mely támadással csak is magukra sűtötték a rúgalmazás bolyegét. Az állítólagos peres felek egyrésze hiteles nyilatkozattal jelentette ki, hogy a perrel tudomással nem bírnak, a más része pedig bevallotta, hogy a keresetet nem jószántukból adták be, hanem a „Phönix“ egyik ügynökének rábeszélésére, miután ez aztis kijelentette, hogy a perből kifolyó költségeket magára vállalja. Elég csuf dolog, mikor egy idegen társulat votemedik alattomos uton arra, hogy egy szépen fejlődő magyar társulat ellen áskálódják.

— **Az iparosok választói joga.** A közeli jövőben megtartandó iparos-kongresszusok mindegyikén foglalkozni fognak az iparosok választói jogosultságának kérdésével. Az iparosok tekinthetők része az általános választói jog behozatalának híve, de követelésük minimuma a cenzus leszállítására.

— **Mennyi bort és sört ihatunk?** Zichen, jenai tanár a német mértékletességi egylet felhívására népszerű füzetkét irt erről a fontos kérdéstről. A szeszes italoknak az idegrendszerre gyakorolt hatásáról szolva a jenai professor arra a végeredményre jut, hogy a pálinkát, vagy likört még felnőtteknek sem szabadna inni, mivel ezek az italok az idegeket meg mérgező olajokat tartalmaznak. — Az aóthy-alkohoból az egészséges felnőtt ember hátrányos következmények nélkül elbir 30—40 gramot, vagyis megihatik egy liter könnyeb fajta sört, vagy 3—4 decziliter fehér bort. Tizenöt éven aluli gyermekeket és idegbajosokat egyáltalán el kell tiltani a szeszes italok élvezésétől. Szép tandas a takarékosági hajlam élesztésre s az egészség megóvására, de ha minden felnőtt ember a javasolt mértéket tartaná szemelőtt, bizony az állam háztartás gépezete felakadna mert a szeszes italok után fizetett óriási fogyasztási adókból befolyó jövedelmet nem tudjuk miből pótolni az államok.

— **Affendakisz szökése.** E hó 5 én éjjel a budapesti rendőrség központi ügyeletes tisztviselőjéhez Szabadkáról egy sürgős távirat érkezett, a melyben az ottani rendőrség távirati uton kimerítő teljes személyleírást kért Affendakiszról és Kázár Ambrusról. A rendőrség a szükséges távirat vétele után nyomban megtáviratozta a szabadkai rendőrséget, hogy ha a személyleírások nyomán csakugyan kézrekerült volna a két szökevény, tudassa ezt vele azonnal távirati uton. A szabadkai távirat híre nagy izgatottságot keltett a főkapitányság épületében. A bűnügyi osztálynál izgatottan várták a távirati választ Szabadkáról, de ez sem a délelőtt folyamán, sem pedig délután 2 óráig még nem érkezett meg. A fővárosi rendőrség most már azt az egyetlen esetet kivéve, ha a véletlen kézre nem adja a szökevényeket, teljesen lemondott Affendakisz és Kázár elfogatásának lehetőségéről. — Azok a jelentések, a melyek hírvil adták, hogy a szökevények már Szerbia földjén tartózkodnak, a szabadkai alarmhír után egyre megbízhatóbbak kezdenek lenni, a hirhirdet betörő operettszerű megszökése ügyében a főügyészség megindította a vizsgálatot. Ennek megejtése után Geguss Gusztáv királyi ügyész küldte ki a főügyészség, a ki kihallgatta Varga B-nedek fogházörmezt, Sente János és Belovai József fogházöröket, a kiket fegyelmi eljárás alá fogott, melynek vége valószínűleg az lesz, hogy fogolyszöktetés címén kerülnek majd a vádlottak padjára. Az erősen megvasalt Scheibert is valla-tóra fogta, a ki azzal kérkedett, hogy ad li z ne nyugszik, míg újra még nem szökhet. Nagyon természetes tehát, hogy a veszedelmes emberről nea vették le a biliucsokeket.

